

Yazır fayının (Konya) neo-tektonik özellikleri

Yaşar EREN*

* S.Ü. Müh.-Mim. Fakültesi, Jeoloji Müh. Bölümü-KONYA
yeren@selcuk.edu.tr

Konya havzasını batıdan sınırlamış Konya fay zonunun doğusunda yer alan Yazır fayı (YAF), toplam uzunluğu 10 km ye varabilen kademeli olarak sıralanmış bölümlerden oluşmuştur. KKD-GGB gidişli Yazır fayı (YAF), yörede yüzeyleyen Miyosen-Pliyosen yaşlı gösel kireçtaşları ile Kuvaterner yaşlı karasal kırıntılardan yapılı havza çökellerini kesmektedir. Konya merkeze bağlı Parsana ve Yazır mahalleleri arasındaki taş ocağı yarmalarında, YAF gösel kireçtaşları ile ova çökellerini yan yana getirmiş ve bu faylanma ile gösel kireçtaşları görel olarak yükselirken, Kuvaterner yaşlı karasal sedimentler çökmüştür. YAF, 3 km doğusundaki Çiftlikbaşı fayı ile, Konya ovası içinde üçgen geometri küçük bir graben yapısı oluşturmuştur. Parsana ile Yazır mahalleri arasında YAF, yaklaşık düşeye yakın eğimli ve KKD-GGB yönelimlidir. Kayma çizikleri fayın çok az sağ yönlü doğrultu atıma sahip, düşeye yakın doğuya eğimli bir normal fay karakterinde olduğunu belgeler. Yüze verilerine göre YAF, en az 25-30 m'lik bir düşey atıma sahiptir. YAF'nın hareketlerine bağlı olarak biri faya paralel, diğeri ise faya dik olarak yönelmiş iki takım genişleme kökenli yapılar (ekstensiyonel yarıklar) oluşmuştur. Yaklaşık düşey konumlu yarıkların içi üstteki alüviyal çökeller tarafından doldurulmuştur. Düşey kesitlerinde aşağıya doğru kapanan üçgen geometri yarıkların genişlikleri 15 cm – 2 m arasında değişmekte, boyları ise 10 m'ye kadar varabilmektedir. Yarıklar $K10^0D$, 90^0 ve $K80^0B$, 85^0GB konumlarında yoğunlaşmıştır. Arazi gözlemleri, bu ekstensiyonel yapıların fayın Kuvaterner esnasında en az farklı iki evredeki hareketlerine bağlı olarak yüzey kırıkları şeklinde geliştiğini ve Konya ovasının söz konusu kesiminin, yaklaşık kuzey-güney ve doğu-batı gidişli birbirine dik iki yönelimde tansiyonel gerilmelerden etkilendiğini ortaya koymaktadır.

Neo-tectonic features of the Yazır fault (Konya)

The Yazır fault, located to the east of the Konya fault zone bordering west side of the Konya basin, is approximately 10 km in length and is formed by an echelon groupings of the sub-parallel fault sets. NNE-SSW trending Yazır fault cuts the Miocene-Pleistocene aged lacustrine limestones and Quaternary alluvial deposits of Konya plain. In the quarries opened between the Parsana and Yazır districts, the fault brought the lacustrine and Quaternary alluvial deposits side by side. Due to faulting, the lacustrine limestones were moved upwards relative to the alluvial deposits. The Yazır and Çiftlikbaşı faults formed a small triangular shaped graben structure in the area. Between the Parsana and Yazır districts, the fault surface is nearly vertical, and has NNE-SSW orientation. Although the slickenlines indicate that the fault has a small right hand strike slip movement, the fault mainly is a high angle east dipping normal fault. Surface data demonstrates that, due to this faulting, at least 20-25 m of vertical displacement was taken place in the area. Depending on the movements of the Yazır fault, two extensional sets of filled fissures were formed; one set is parallel to the main fault plane the other set perpendicular. These fissures are filled by alluvial deposits, and are triangular in shape closing downward. Their width range from 15 cm to 2 m, and their length reach up to 10 m, in vertical plane. The fissures have $N10^{\circ}E$, 90° and $N80^{\circ}W$, $85^{\circ}SW$ main orientation. Field observations indicate that these filled fissures were formed as surface cracks during movements of the Yazır fault at least twice. The orientation of these extensional cracks show that this part of the Konya plain was affected by east-west and north-south horizontally oriented tensional stresses.

